

ikke kunne sige. Der bør vistnok finde Samarbejde Sted mellem de to Udvalg om Ordningen af denne Sag.

For øvrigt glæder det mig, at Bestemmelsen i § 1, første Stykke, om Overgangen af Kirkebøssernes Midler til Hjælpekasserne, har fundet en saa ringe Tilslutning. Den højtærede Minister, eller jeg maa maaske hellere sige den højtærede Kultusminister, har jo i Virkeligheden kun med Hensyn til denne Sag haft een Mand tilbage her i Salen; han græd ikke, det var maaske det eneste trøstelige. Men jeg kan kun betragte det som noget særlig glædeligt, at dette Skridt tilbage fra den Ordning, man havde under Menighedsraadsloven, dog ikke har fundet nogen Tilslutning her i Tinget.

Jeg skal saa for øvrigt ogsaa slutte mig til Anbefalingerne om at fremme Lovforslaget og anbefale, at det overvejes i et Udvalg, saa man kan faa et, navnlig for Enkerne, saa godt Resultat ud af det som muligt.

Leth Espensen: Det er ikke for at udtale mig om Forslagets Enkeltheder, at jeg tager Ordet. Jeg anser Forslaget i det hele, for saa vidt det bliver til Lov, for et kulturelt Fremskridt, men jeg ser selvfølgelig godt, at der kan være Ting, som det kan være praktisk at ændre, inden det bliver til endelig Lov. Men Grunden til, at jeg har forlangt Ordet, er, at der næsten synes at være en vis Enstemmighed hos de forskellige Talere om, at den første Bestemmelse i § 1 kunde godt udgaa, og jeg vil selvfølgelig ogsaa erkende, at hvis man skulde have Valget imellem slet ikke at faa Loven og at lade denne Bestemmelse i § 1, som der har været saa megen Tale om, udgaa, saa vil jeg ogsaa kunne undvære den. Men for øvrigt ser jeg ikke rettere, end at de Anker, der have været rettede imod § 1, kunde lige saa godt vendes om, saa at man betragtede den nærmest som en Fordel ved Loven.

Der er jo særlig af det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) fremdraget, at det vilde svække den private Godgørehed, der vilde ikke komme saa meget i Kirkebøsserne som før, idet man vilde betragte det egentlig som Bidrag til Kommunen. Naa, der synes jo at være en vis Antipati mod i det hele taget at støtte Kommunen lige saa godt som at støtte Statskassen, som man undertiden har hørt Folk tale om her i Landet burde støttes. Men jeg vil sige, at om man ogsaa skulde svække

den private Godgørehed noget, saa vil jeg egentlig slet ikke have noget derimod; hvis man samtidig giver Hjælpekasserne bedre Betingelser for at kunne afhjælpe den Trang, man ellers har ladet den private Godgørehed afhjælpe, vilde jeg anse det for meget bedre. Jeg synes i det hele taget slet ikke om, at vi have alt det Tiggeri i Kirkerne. Jeg tror, at det hverken er foreneligt med sunde Principper eller til Gavn for Kirken; jeg tror tværtimod, at hvis man gør Hjælpekasserne stærke nok, forsyner dem med tilstrækkelige Midler; er det en meget mere rationel Maade at hjælpe paa end den Maade, hvorpaa man hidtil har gjort det, gennem Kirkebøsserne. Jeg tror for øvrigt, at det snart vil være et tilbagelagt Stadium, at Folk overhovedet give synderligt til Kirkebøsserne; der gives mindre og mindre. Ser man paa, hvad i øvrigt det ærede Medlem fra Lejre (K. J. Møller) var inde paa, den Maade, hvorpaa Godgøreheden hidtil har været udøvet gennem Menighedsraadene og Hjælpekasserne, vil man se, at den egentlig til Tider har været ret planløs. Vi have jo ikke nogen Lovgivningsbestemmelse, som paabyder Menighedsraadene eller Præsterne, som det vel nu maa være efter det kultusministerielle Cirkulære, at samarbejde med Hjælpekasserne. Det var, i alt Fald i Begyndelsen, straks efter, at man havde faaet Hjælpekasserne, ret almindeligt, at Menighedsraadene uddelte uden at have nogen som helst Mening om, hvorledes Hjælpekasserne uddelte. Der kunde meget let indtræffe de Tilfælde, at de samme Personer kunde faa Støtte fra to forskellige Sider, uden at de to Institutioner indbyrdes kendte til det. Naturligvis er dette Forhold vel de fleste Steder blevet afhjulpnet Tid efter anden, saaledes at der er kommet et vist Samarbejde i Stand; men det kunde godt tænkes, at disse Institutioner kunde komme til ligefrem at indtage en konkurrerende Stilling overfor hinanden. Jeg tror derfor, at § 1 netop er en betydelig Fordel ved Lovforslaget, og at de Skavanker, der ere nævnte, paa ingen Maade opveje de Fordele, der ere ved at faa en fornuftig organiseret Hjælpekasse mod at have hjælpende Institutioner paa flere Steder, som virke planløst og uden at være i Forstaaelse med hinanden eller maaske endogsaa imod hinanden.

Det var blot disse Bemærkninger, jeg vilde gøre i Anledning af, at man næsten fra alle Sider synes at undervurdere § 1. Jeg synes, det er en betydelig Fordel at